

PRILOG POZNAVANJU KAMENJARSKE
VEGETACIJE U ISTRI

Mit deutscher Zusammenfassung

NEDELJKA ŠEGULJA

(Iz Instituta za botaniku Sveučilišta u Zagrebu)

Primljeno 19. 2. 1969.

Prva sistematska istraživanja kamenjarske vegetacije u Istri na principima suvremene fitocenologije započeo je S. Horvatić (1944, 1949, 1963 b). No jedan dio Istre još je uvijek ostao floristički i vegetacijski nedovoljno istražen. Takvo je područje npr. i jugoistočni dio Labinštine, jugoistočno od ceste Labin—Rabac—Marina (sl. 1). Floru i vegetaciju tog područja istraživala sam od 1963. do 1967. god. (Šegulja 1967), te ću je nastojati prikazati u jednom od narednih radova; u ovom radu želim prikazati samo jednu posebnu zajednicu kamenjarske vegetacije.

Livadna i kamenjarska vegetacija tog područja pripada razredu *Brachypodio-Chrysopogonetea* (Horvatić 1963 b) odnosno redu *Scorzonero-Chrysopogonetalia*, koji je ovdje zastupan s obje poznate sveze, tj. *Chrysopogoni-Satureion* i *Scorzonerion-villosae*. U okviru ove posljednje sveze posebno se ističe kamenjarska vegetacija koja je različita od dosada poznate te predstavlja novu asocijaciju. Ta je vegetacija razvijena na sjeveroistočnoj strani rta Marina, i neposredno je izložena prilično jakim i čestim sjeveroistočnim vjetrovima, koji prskaju morsku vodu po površini tla.

Floristički sastav zajednice prikazan je na sintetičkoj tabeli, koja je sastavljena na temelju 8 vegetacijskih snimaka. Sve snimke potječu iz istog lokaliteta, ali su načinjene u različito godišnje doba.

Tabela I

ASOCIJACIJA NARCISSO — ASPHODELETUM MICROCARPI

Karakteristične vrste asocijacije:

- V¹⁻³ *Narcissus tazetta* L.
- V²⁻³ *Asphodelus microcarpus* Salzm. et Viv.
- IV⁺ *Orchis papilionacea* L.

Karakteristične vrste sveze *Scorzonerion villosae* (uključivši i transgresivne karakteristične vrste drugih asocijacija iste sveze):

- V⁺¹ *Plantago lanceolata* L. var *sphaerostachya* Mer et Koch. Pilger
- V⁺³ *Plantago holosteum* Scop. subsp. *holosteum*
- II⁺¹ *Scabiosa agrestis* W. K.
- II⁺ *Achillea virescens* (Fenzl) Heim.
- I¹ *Stachys serotina* (Host) Fritsch
- I¹ *Centaurea cristata* Bartl.
- I⁺ *Prunella laciniata* L.
- I⁺ *Ferulago galbanifera* Koch.

Karakteristične vrste reda *Scorzonero* — *Chrysopogonetalia* (uključivši i transgresivne karakteristične vrste drugih zajednica istog reda):

- V⁺¹ *Chrysopogon gryllus* (L.) Trin.
- V¹⁻² *Eryngium amethystinum* L.
- V¹⁻² *Koeleria splendens* Presl
- V⁺¹ *Salvia bertolonii* Vis.
- IV⁺³ *Bromus erectus* Huds.
- IV⁺³ *Thymus longicaulis* Presl
- IV⁺¹ *Linum tenuifolium* L.
- III⁺ *Bellis silvestris* Cyr.
- III⁺¹ *Andropogon ischaemum* L.
- II⁺¹ *Agropyrum intermedium* (Host) Beauv.
- II⁺¹ *Plantago holosteum* Scop. subsp. *depauperata* (Godr.) H-ić
- II⁺ *Centaurea spinosa* — *ciliata* Seen.
- II⁺ *Asperula aristata* L. subsp. *longifolia* (W. K.) Hay.
- II⁺ *Brachypodium pinnatum* (L.) Beauv.
- II⁺ *Hippocrepis comosa* L.
- I⁺¹ *Festuca vallesiaca* Schleich.
- I⁺ *Scilla autumnalis* L.

Karakteristične vrste razreda *Brachypodio* — *Chrysopogonetea* (uključivši i transgresivne karakteristične vrste drugih zajednica istog razreda):

- V⁺¹ *Teucrium polium* L.
- V⁺¹ *Sanguisorba muricata* (Spach) Gremli
- V⁺¹ *Scleropoa rigida* (L.) Gris.
- IV¹⁻³ *Helichrysum italicum* G. Don
- IV¹⁻² *Reichardia picroides* (L.) Roth.
- IV⁺² *Cynosurus echinatus* L.
- IV¹⁻² *Carlina corymbosa* L.
- IV⁺¹ *Romulea bulbocodium* (L.) Seb. et M.
- IV⁺¹ *Anemone hortensis* L. var *stellata* (Lam.) Gren. Godr.
- III⁺¹ *Tunica saxifraga* (L.) Scop.
- III⁺¹ *Trifolium angustifolium* L.
- III⁺¹ *Zacyntha verrucosa* Gärtn.
- III⁺¹ *Medicago minima* (L.) Desr.
- III⁺ *Filago germanica* L.
- II⁺¹ *Linum gallicum* L.
- II⁺¹ *Scorpiurus subvillosus* L.

- II⁺ *Trifolium scabrum* L.
- II⁺ *Poa bulbosa* L.
- II⁺ *Briza maxima* L.
- I⁺ *Convolvulus cantabricus* L.
- I⁺ *Sideritis romana* L.
- I⁺ *Calamintha nepeta* (L.) Savi
- I⁺ *Carthamus lanatus* L.
- I⁺ *Lathyrus sphaericus* Retz.
- I⁺ *Poa bulbosa* L. subsp. *vivipara* Koel. Descr. Gram.
- I⁺ *Allium sphaerocephalum* L.
- I⁺ *Carex divulsa* Godr.

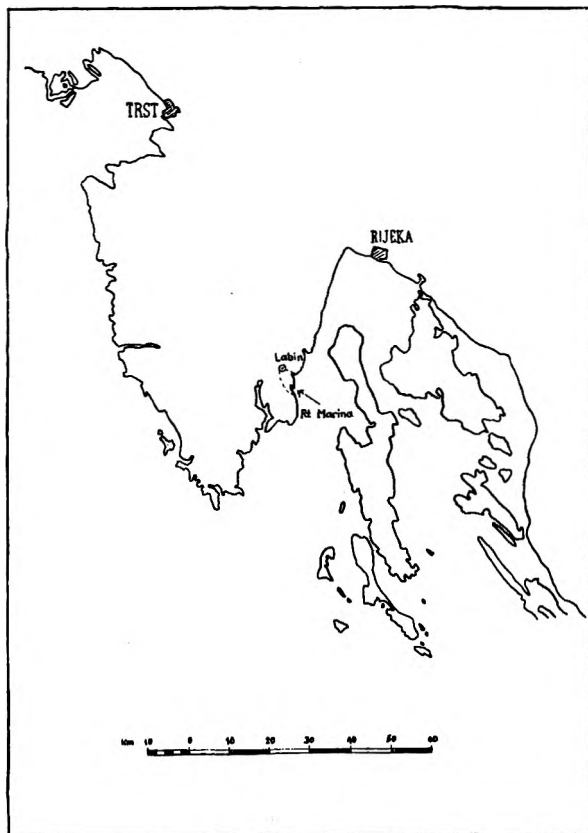
Pratilice:

- V⁺² *Asparagus acutifolius* L.
- V¹⁻² *Dactylis hispanica* Roth.
- V⁺ *Galium lucidum* All.
- IV⁺¹ *Sedum boloniense* Lois.
- IV⁺¹ *Ruta divaricata* Ten.
- IV⁺¹ *Paliurus australis* Gärtn.
- IV⁺ *Stachys salviaefolia* Ten.
- IV⁺ *Marrubium incanum* Desr.
- IV⁺ *Anagallis arvensis* L.
- IV⁺ *Silene vulgaris* (Mch.) Garcke
- IV⁺ *Pallenis spinosa* L.
- III⁻² *Phleum pratense* L. var *nodosum* (L.) Schreb.
- III⁺¹ *Hieracium pilosella* L.
- III⁺¹ *Carex verna* Chaix
- III⁺ *Avena barbata* Brott.
- III⁺ *Juniperus oxycedrus* L.
- III⁺ *Crepis neglecta* L.
- III⁺ *Carduus nutans* L.
- II⁺¹ *Spartium junceum* L.
- II⁺² *Dactylis glomerata* L.
- II⁺¹ *Ranunculus ficaria* L.
- II⁺¹ *Geranium molle* L.
- II⁺¹ *Euphorbia cyparissias* L.
- II⁺¹ *Vicia sativa* L.
- II⁺¹ *Carex halleriana* Asso
- II⁺¹ *Euphorbia helioscopia* L.
- II⁺ *Trifolium campestre* Schreb.
- II⁺ *Echium italicum* L.
- II⁺ *Herniaria glabra* L.
- II⁺ *Echinops ritro* L. f. *elegans* Bertol. in Vis.
- II⁺ *Arum italicum* Mill.
- II⁺ *Euphorbia exigua* L.
- II⁺ *Agropyrum litorale* (Host) Dum.
- II⁺ *Geranium columbinum* L.

Na temelju dosadašnjih istraživanja karakterističnim vrstama mogu se smatrati *Narcissus tazetta*, *Asphodelus microcarpus* i *Orchis papilionacea*. Prve dvije posebno se ističu obilnom nazočnošću, pa sam asocijaciju po njima nazvala *Narcisso-Asphodeletum microcarpi*.

Ova zajednica najljepše je razvijena u proljeće (u travnju i svibnju) kad su, uz ostale biljke, u punom cvatu naročito vrste *Narcissus tazetta*, *Asphodelus microcarpus* i *Orchis papilionacea*. Vjerojatno je razmjerno kratko proljeće, koje je najpovoljnije za istraživanja ove vegetacije, razlogom da ta zajednica nije već ranije opisana.

Iz tabele je vidljivo da asocijacija *Narcisso-Asphodeletum microcarpi* pripada svezi *Scorzonerion villosae*. Zajednice ove sveze, kao što je poznato, dolaze na dubljem tlu od zajednica sveze *Chrysopogoni-Satureion*. Letimičan pogled na područje koje zauzima vegetacija ove zajednice daje dojam plitkog tla, jer je površina prilično skeletna. Međutim, ispitivanjem profila vidi se da se između pokretnog i nepokretnog kamenja nalazi dosta duboko sitno tlo crvenosmeđe boje.

Sl. 1. (Abb. 1)

Budući da je zajednica *Narcisso-Asphodeletum microcarpi* razvijena u zoni prskanja mora, trebalo bi ispitati da li zaslanjenost tla pogoduje razvoju ove asocijacije. Isto tako treba posebnu pažnju ubuduće posvetiti utvrđivanju areala ove zajednice.

Literatura — Schrifttum

- Horvatić, S.*, 1944: Biljni pokrov Istre. Alma Mater Croatica, Zagreb.
- Horvatić, S.*, 1949: Istraživanja vegetacije u Istri god. 1948. Ljet. Jug. akad. 55, Zagreb.
- Horvatić, S.*, 1963 a: Vegetacijska karta otoka Paga s općim pregledom vegetacijskih jedinica Hrvatskog primorja. Prir. istr. Jug. akad. 33, Zagreb.
- Horvatić, S.*, 1963 b: Biljnogeografski položaj i rasčlanjenje našeg Primorja u svjetlu suvremenih fitocenoloških istraživanja. Acta bot. Croat. 22, Zagreb.
- Šegulja, N.*, 1967: Fitocenološka istraživanja vegetacije na području sjeveroistočnog dijela Labinštine u Istri (magistarski rad — mskr.), Zagreb.

ZUSAMMENFASSUNG

BEITRAG ZUR KENNTNIS DER VEGETATION ISTRIENS

Nedeljka Šegulja

(Aus dem Botanischen Institut der Universität Zagreb)

In diesem Beitrag wird eine neue Steintrift-Gesellschaft, das *Narcisso-Asphodeletum microcarpi* beschrieben. Ihre Kennarten sind: *Narcissus tazetta*, *Asphodelus microcarpus* und *Orchis papilionacea*. Die Gesellschaft ist bis jetzt nur aus dem Gebiet Kap Marina südöstlich von Labin in Istrien bekannt (Abb. 1).